

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-85-135>

УДК 338.48:005.332

ПІДХОДИ ДО СУТНОСТІ ТА СТРУКТУРИ МЕХАНІЗМУ ТРАНСФОРМАЦІЇ КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ

APPROACHES TO DEFINING THE ESSENCE AND STRUCTURE OF THE MECHANISM OF TRANSFORMING THE COMPETITIVE POTENTIAL OF THE TOURISM INDUSTRY SUBJECTS

Єрко Ірина Володимирівна

доктор економічних наук, доцент,

завідувач кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації,
Волинський національний університет імені Лесі Українки

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5395-7557>

Ierko Iryna

Lesya Ukrainka Volyn National University

Досліджено теоретичні підходи до сутності та структури механізму трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення. Узагальнено наукові підходи до трактування механізму трансформації та виокремлено його ключові структурні елементи. Встановлено, що механізм трансформації доцільно розглядати як сукупність концептуальних підходів, стратегій, методів, інструментів і забезпечувальних підсистем, реалізація яких має здійснюватися відповідно до критеріїв сталості, безпечності та конкурентності. Доведено доцільність побудови механізму трансформації на основі трьох взаємопов'язаних блоків: формування концепції трансформації, визначення фаз трансформації за відповідними критеріями та реалізації механізму через систему управлінського впливу. Практична цінність дослідження полягає в можливості використання отриманих результатів для обґрунтування подальших рішень щодо розвитку суб'єктів туристичної індустрії.

Ключові слова: механізм, трансформація, туристична індустрія, конкурентний потенціал, суб'єкти туристичної індустрії.

The article examines theoretical approaches to the essence and structure of the mechanism for transforming the competitive potential of tourism industry entities under martial law and post-war recovery. The relevance of the study is substantiated by the need to develop an integrated transformation mechanism capable of addressing the security, economic, institutional, organizational, and digital challenges of the contemporary environment. The purpose of the article is to substantiate theoretical approaches to the essence and structure of the mechanism for transforming the competitive potential of tourism industry entities under wartime and post-war challenges, taking into account the need to ensure their secure, sustainable, and competitive development. To achieve this purpose, the study sets the following objectives: to generalize scientific approaches to the interpretation of the transformation mechanism and its structural elements, and to identify the key criteria for transforming the competitive potential of tourism industry entities. Scientific approaches to the interpretation of the transformation mechanism are generalized, and its key structural elements are identified. It is established that the transformation mechanism should be considered as a set of conceptual approaches, strategies, methods, tools, and supporting subsystems, the implementation of which should be carried out in accordance with the criteria of sustainability, security, and competitiveness. The expediency of constructing the transformation mechanism on the basis of three interrelated blocks is proved: the formation of the transformation concept, the determination of transformation phases according to relevant criteria, and the implementation of the mechanism through a system of managerial influence. The practical value of the study lies in the possibility of using the obtained results to substantiate further decisions regarding the development of tourism industry entities. The proposed provisions may be used as a theoretical and methodological basis for developing strategies for the post-war recovery and modernization of Ukraine's tourism industry.

Keywords: mechanism, transformation, tourism industry, competitive potential, tourism industry entities.

Постановка проблеми. В умовах воєнного стану та майбутнього повоєнного відновлення України особливої актуальності набуває проблема трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії, оскільки традиційні підходи до управління її розвитком, які були ефективними у довоєнний період, істотно втратили свою дієвість під впливом безпекових, економічних, інституційних та соціальних викликів. Руйнування туристичної інфраструктури, зміна територіальної структури туристичних потоків, погіршення якості сервісу, нестабільність фінансових результатів діяльності підприємств туристичної сфери та посилення регіональних диспропорцій зумовлюють необхідність переосмислення механізмів забезпечення на засадах безпечності, сталості та конкурентності. За таких умов туристична індустрія потребує не точкових антикризових рішень, а цілісної системи трансформаційних змін, спрямованих на відтворення туристичного потенціалу територій, формування нових конкурентних переваг та забезпечення балансу інтересів між виробниками й споживачами туристичних послуг. Наукова значущість окресленої проблеми полягає в необхідності подальшого розвитку теоретико-методологічних засад трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії з урахуванням сучасних фазових змін у розвитку ринку туристичних послуг, критеріїв безпечності, сталості та конкурентності [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Значний масив наукових праць присвячений безпосередньо підходам до розв'язання окресленої проблеми через побудову механізмів трансформації. Так, І. Усик акцентує увагу на збалансованому розвитку та стратегічній орієнтації трансформаційних змін [1], А. Гуменюк – на структурно-інституціональному базисі та державних пріоритетах [3], Ю. Чайка – на рушійних силах, факторах і взаємозв'язках між суб'єктами та об'єктами трансформації [5, 6], А. Пікус, П. Усатий та О. Бєлокрилова – на взаємодії елементів «суб'єкти – інститути – стратегії – інструменти – об'єкти» [7], Б. Марков – на поєднанні стратегічного, організаційного та аналітичного забезпечення трансформаційних процесів [12], а А. Пустоваров [13] і В. Дорош із співавторами – на можливостях цифрової трансформації та державно-приватного партнерства [14]. Водночас, незважаючи на вагомий науковий доробок, низка аспектів цієї проблематики залишається недостатньо

опрацьованою. Передусім це стосується формування цілісного механізму трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії в умовах воєнних і повоєнних викликів, який би поєднував фазовий характер трансформації, критерії безпечності, сталості та конкурентності.

Метою статті є обґрунтування теоретичних підходів до сутності та структури механізму трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії в умовах воєнних і повоєнних викликів з урахуванням необхідності забезпечення їх безпечного, сталого та конкурентоспроможного розвитку. Для досягнення поставленої мети у статті передбачено вирішення таких завдань: узагальнити наукові підходи до трактування механізму трансформації та його структурних елементів та виокремити ключові критерії трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Забезпечення розвитку туристичної індустрії, формування та нарощення конкурентних переваг у сфері туризму, їх відтворення, безпечний та стійкий розвиток конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії потребує виважених дій у досягненні збалансованості на ринку туристичних послуг із врахуванням відповідних фаз трансформації. В умовах воєнного стану, суб'єкти туристичної індустрії не в змозі реалізувати основні постулати концепції трансформації конкурентного потенціалу, а управління ним є неефективним, що зумовлює розбалансованість на ринку туристичних послуг. Це є наслідком відсутності виваженого механізму трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії у воєнний та повоєнний періоди. Такий механізм покликаний враховуючи фази трансформації конкурентного потенціалу забезпечити збалансованість на ринку туристичних ресурсів, сталість, безпечність та конкурентність розвитку суб'єктів туристичної індустрії у повоєнний період. Як зазначає, І. Усик «впровадження механізму структурної трансформації моделі розвитку економіки України в умовах глобалізаційних викликів полягає в забезпеченні збалансованого розвитку всіх сфер життєдіяльності на основі виваженого використання ресурсів для вирішення економічних, соціальних та екологічних проблем» [1]. У розробку механізму трансформації покладено ознаку збалансованості розвитку усіх сфер життєдіяльності різних рівнів управління [2].

Водночас, автор розглядає механізм структурної трансформації як «сукупність заходів управлінського впливу, таких як вибір середовища функціонування, визначення стратегічних орієнтирів розвитку національної економіки, адаптація внутрішнього середовища до законів управління, прийняття ефективних управлінських рішень, отримання позитивних господарських результатів, здійснення заходів розвитку» [1]. Як бачимо, автором робиться наголос на необхідності розробки стратегії структурних трансформацій та прийнятті виважених управлінських рішень. Адже саме від ефективності прийняття тих чи інших рішень залежить результат трансформаційних змін та здатність забезпечити критерії трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії (сталість, безпечність, конкурентність). Усик І. пропонує розглядати такі елементи механізму структурної трансформації «визначення пріоритетів соціально-економічної політики держави, розробка моделі реалізації основних положень сталого розвитку національної соціально-економічної системи, науково-методичний підхід щодо забезпечення сталого розвитку національної соціально-економічної системи, організаційне забезпечення та інформаційна складова механізму управління сталим розвитком» [1]. Таким чином, науковець серед запропонованих нами критеріїв трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії акцентує увагу власне на ознаці сталості.

А. Гуменюк розглядає механізм трансформації як «всеохоплюючий процес, який займає не лише окремі або загальні механізми розвитку суспільства, держави економіки, а їхню функціональну основу – структурно-інституціональний базис» [3]. Інші науковці механізм структурних трансформацій розглядають як «зважене поєднання прямого державного регулювання модернізації економіки шляхом міжгалузевого і внутрішньогалузевого розподілу ресурсів, розроблення регіональних програм розвитку на базі місцевого ресурсного потенціалу і управління перебудовою шляхом організації, фінансування і стимулювання науково-технічних досліджень, середньо- і довгострокового прогнозування» [4]. В свою чергу, Ю. Чайка розглядає механізми структурної трансформації «передусім із позицій рушійних сил та факторів, що забезпечують означені трансформації (у першу чергу, механізмів самоорганізаційного розвитку структури економічної системи та механізмів

державного регулювання структурного розвитку означеної системи)» [5; 6]. Водночас, науковець механізм трансформації представляє у «вигляді багатоаспектного процесу, який доцільно досліджувати як сукупність: взаємопов'язаних елементів, до яких належать суб'єкти, об'єкти та відносини, що між ними виникають; послідовних дій та явищ, що характеризують закономірності, причино-наслідкові зв'язки, рушійні сили та фактори об'єкта дослідження; статичних і динамічних процесів, що відображають механізм функціонування і розвитку структури економічної системи; об'єктивних, незалежних від зовнішнього керування механізмів і державного регулювання структури економічної системи» [7]. Як бачимо, пропонується досить розширений підхід до розгляду механізму трансформації, у який закладають такі ознаки як суб'єкти, об'єкти управління, фактори об'єкту дослідження, регіональні програми розвитку тощо.

Як проекцію структурної політики досліджує механізм структурної трансформації А. Гуменюк в межах якого «функціонують та реалізуються пріоритети, визначені державою, обрані за базу для досягнення визначеного результату в економіці, соціумі, господарській діяльності суб'єктів економічних відносин тощо» [3]. В даному випадку, автор концентрує увагу на визначенні пріоритетів здійснення трансформаційних змін, оскільки з позиції нашого дослідження вони визначатимуть першочерговість реалізації заходів щодо трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії у повоєнний період.

Науковці А. Пікус, П. Усатий та О. Белокрилова досліджують механізм трансформації через призму «взаємодії суб'єктів та об'єктів структурних зрушень» [7]. Водночас, автори виділяють такі структурні елементи механізму як «суб'єкти – інститути – стратегії – інструменти – об'єкти», де «суб'єкти структурних зрушень у вигляді господарчих суб'єктів (від окремого індивідуума до держави), об'єднані в певні господарчі інститути за допомогою певних інструментів у рамках визначеної ними стратегії здійснюють вплив на об'єкти трансформації – сукупність матеріальних елементів економічної структури» [7]. С. Мазур структурує механізм трансформації на «організаційно-управлінський механізм, економічний механізм, нормативно-правовий механізм, інформаційний механізм та адміністративний механізм» [8].

Інші науковці розглядають механізм трансформації як «систему інструментів, що використовуються регіональними органами влади для досягнення певних цілей зі зміни пропозицій виробництва різних видів товарів та матеріальних послуг регіону» [9]. В цьому випадку, автор зосереджує увагу на системі інструментів для досягнення поставлених цілей.

С. Єрохін розглядає такі елементи механізму трансформації як «суб'єкт – регіональні органи влади; об'єкт – реальний сектор економіки; інструменти, які використовуються суб'єктами механізму для впливу на об'єкт для досягнення означених цілей» [8; 10]. На його думку «найважливішим елементом означеного механізму є саме система зв'язків суб'єкта й об'єкта, яка визначається інструментами, та які використовуються в межах останнього. Інструментами в даному випадку можуть бути державні та регіональні цільові програми; бюджетне фінансування; податкове стимулювання; надання державних гарантій за кредити; інструменти інвестиційної політики; створення спеціальних фондів; державні закупівлі; формування територій пріоритетного розвитку; створення вільних економічних зон; створення кластерів; створення регіональних інноваційних науково-технічних структур (технополісів, технопарків, бізнес-інкубаторів); підтримка інформаційних мереж; консалтингова діяльність тощо» [8; 10].

В. Поленчук трактує механізм трансформації як «сукупність методів і засобів впливу на економічні процеси та їх регулювання» [11]. Б. Марков у своїх дослідженнях розглядає механізм структурної перебудови (трансформації) як «багатоаспектний процес, який доцільно досліджувати як сукупність: взаємопов'язаних елементів, до яких належать суб'єкти, об'єкти та відносини між ними виникають; послідовних дій та явищ, що характеризують закономірності, причинно-наслідкові зв'язки, рушійні сили та фактори об'єкта дослідження; статичних і динамічних процесів, що відображають механізм функціонування і розвитку структури економічної системи; об'єктивних, незалежних від зовнішнього керування механізмів і державного регулювання структури економічної системи» [12]. У структуру механізму трансформації він включає такі етапи як: «узгодження цілей розвитку структури економічної системи; розробку стратегії економічного розвитку; аналіз внутрішнього середовища; аналіз зовнішнього середовища; організацію про-

цесу управління економічним розвитком: аналіз організаційного забезпечення, створення ефективної організаційної структури, маркетингові заходи, вивчення можливостей кооперації та міжнародного співробітництва та ін.; мотивацію персоналу та партнерів; контроль: формування системи, яка б забезпечувала гнучкість управління» [12]. Серед методів управління в структурі механізму трансформації автором виокремлено такі як «планування й прогнозування, фінансовий аналіз, моделювання, регулювання; контролінг, аудит, моніторинг, організація та управління НДДКР» [12]. В якості інструментів розглянуто «нормативне регулювання, плата за ресурси, цінові інструменти, відсоткова ставка, податки та збори, штрафи, стандарти якості та технології, ліцензії, показники ефективності, пільги, кредити, субсидії, дотації, компенсації, диверсифікація ризиків, страхування, маркетингові інструменти, мотиваційні заходи тощо» [12]. Водночас, науковцем особливу увагу приділено організаційному забезпеченню реалізації механізму трансформації. І в якості таких організаційних інструментів запропоновано побудову організаційної структури управління трансформаційними процесами, наявність кваліфікованого персоналу, виражена стратегія розвитку [12].

Інша група науковців пропонує досліджувати та розглядати механізм цифрової трансформації, під яким розуміють «сукупність методів і засобів впливу системи державних органів на процеси запровадження цифрових технологій у бізнес-процеси суб'єктів господарювання, практику публічного адміністрування і повсякденне життя громадян, відповідно до чинної нормативно-правової бази та цілей сталого всеосяжного розвитку. Відповідно до наданого вище визначення механізму цифрової трансформації управління розвитком національної економіки, його основними елементами є система державних органів, до повноважень яких належать функції з регулювання процесів цифрової трансформації, державна політика у сфері цифровізації (цілі і заходи діяльності), методи регулювання, тобто способи досягнення певної мети, засоби (інструменти, важелі) регулювання – дії, технології, процедури» [13]. Погоджуємось із автором щодо важливості розробки механізму саме цифрової трансформації, який дозволяє діджиталізувати усі економічні явища та процеси. Проведення цифрової трансформації є важливим з позиції запровадження цифрових сервісів для туристич-

тів, об'єднання на ринку туристичних послуг їх продавців та покупців, запуску нових цифрових платформ для туристів та виробників туристичних послуг, використання віртуального туризму тощо.

А. Пустоваров розглядає в структурі механізму трансформації економіки такі методи управління як «правові, організаційні, економічні та психологічні методи. Методи правового регулювання дозволяють перевести суспільні відносини у правовідносини» [13]. Водночас, організаційні методи управління він розглядає як «використання різноманітних за своєю природою адміністративних та організаційних засобів впливу на процес цифрової трансформації, до яких належать: стандарти, дозволи, сертифікати, заборони, обмеження, нормативи, правила, квоти, ліцензії, державні програми і проекти» [13]. Економічні методи, на думку автора, «можуть бути прямої або непрямої дії. Методи прямої дії передбачають: зменшення ставок оподаткування доходів підприємств; пільгове кредитування суб'єктів господарської діяльності; надання грантів для реалізації інноваційних проектів, створення або розвиток бізнес-інкубаторів, бізнес-акселераторів, індустріальних парків, інноваційних кластерів, технологічних платформ тощо; державно-приватне партнерство. Методи непрямої дії передбачають: пошук потенційних інвесторів; забезпечення доступу суб'єктів інноваційної діяльності до інформації, яка необхідна для створення та впровадження інновацій; залучення технічної допомоги; сприяння просуванню інноваційної продукції на внутрішній та зовнішній ринки; захист від недобросовісної конкуренції» [13].

На думку, А. Пустоварова важливим економічним інструментом стимулювання економічного розвитку є створення фонду підтримки підприємництва.

Колектив науковців В. Дорош, Р. Махмер, В. Дорош зазначають, що «доцільним є вивчення механізму публічно-приватного партнерства з врахуванням інноваційних підходів до управління ним, зокрема, із застосу-

ванням інструментів цифрової трансформації» [14].

В структурі механізму автори розглядають принципи, методи та інструменти його реалізації. Серед принципів виділяють прозорість, цілеспрямованість, результативність, розподіл витрат, взаємовигідність; методів – прогнозування, планування; інструментів – економічні, фінансові, політичні й юридичні [14]. Отож, авторами теж робиться акцент саме на цифровій трансформації, проте в сфері державно-приватного партнерства як інструменту реалізації концепту трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії.

Отже, огляд існуючих підходів до розгляду змісту та структури механізму трансформації, дозволяє його трактувати як сукупність концептуальних підходів до трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії, в основу якого покладено диференціацію вибору стратегії, забезпечувальних підсистем, інструментів та методів реалізації такого механізму відповідно до обраних критеріїв та фаз трансформації [15].

Висновки. Отже, в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення туристична індустрія потребує цілісного механізму трансформації конкурентного потенціалу її суб'єктів, який має враховувати безпекові, економічні, інституційні, організаційні та цифрові виклики сучасного середовища. Узагальнення наукових підходів дало змогу визначити механізм трансформації як сукупність концептуальних підходів, стратегій, методів, інструментів і забезпечувальних підсистем, що реалізуються відповідно до критеріїв та фаз трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії. У подальших дослідженнях доцільно пов'язувати з розробленням методичного інструментарію оцінювання ефективності механізму трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії, зокрема через систему показників, інтегральних індексів, моніторингових процедур і сценарного аналізу з урахуванням фаз трансформаційних процесів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Усик І. О. (2019) Механізм структурної трансформації моделі розвитку економіки України в умовах глобалізаційних викликів. *Наука, освіта, суспільство: реалії, виклики. зб. матеріалів конференції*. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ». Т1. 224 с.
2. Ковальська Л., Єрко І., Барський Ю. (2024) Механізм трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії у повоєнний період. *Economic forum*. Vol. 14, No. 2, P. 8-16. <https://doi.org/10.62763/cb/2.2024.08>

3. Гуменюк А. М. (2014) Безпека структурно-інституціональної трансформації економіки регіону: теоретичні основи та прикладні аспекти : монографія. К. : НІСД. 468 с.
4. Ільч Л. М. (2017) Структурні трансформації транзитивного ринку праці України: монографія. Київ : Алерта. 608 с.
5. Чайка Ю.М. (2012) Вплив економічних механізмів на структуру економіки України. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка»*, № 6(1). С. 41–46.
6. Чайка Ю.М. (2011) Механізм структурного розвитку національної економіки. *Вісник КНТЕУ*, № 3. С. 30–41. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2011/03/4.pdf>
7. Пікус А. (2009) Теоретичні основи дослідження механізму структурних зрушень в економіці. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*, № 115. С. 63–66.
8. Мазур С.А. (2013) Покомпонентна структура та зміст механізмів реструктуризації економіки регіону. *Економіка та управління АПК*, № 10. С. 73–79.
9. Попова М.В. (2017) Теоретичні основи механізму структурної трансформації реального сектору економіки регіону. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. URL: <http://www.vestnik-econom.tgu.od.ua/journal/2017/27-2-2017/17.pdf>
10. Єрохін С.А. (2002) Структурна трансформація національної економіки (теоретико-методологічний аспект) : [наукова монографія]. К. : Світ знань. 528.
11. Полєнчук В.М., Наумов О.Б. (2011) Економічний механізм розвитку підприємств у історичному досвіді ринкових трансформацій. Економічні інновації. Випуск 45. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/67078/27-Polenchuk.pdf?sequence=1>
12. Марков Б. М. (2017) Механізм структурного розвитку національної економіки. *Агросвіт*, № 22, http://www.agrosvit.info/pdf/22_2017/2.pdf
13. Пустоваров А. І. (2020) Формування механізму цифрової трансформації управління розвитком національної економіки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Випуск 34. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/34_2020ua/38.pdf
14. Дорош В.Ю., Махмер Р.Р., Дорош В.В. (2023) Механізм реалізації публічно-приватного партнерства у поствоєнній трансформації України. *Економічні науки : збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Серія «Регіональна економіка»*. Випуск 20 (79). Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Л.Л. Ковальська. Луцьк : ВІП ЛНТУ. 252 с.
15. Єрко І.В. Трансформація конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії у повоєнний період. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальностями 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності); 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка. Луцький національний технічний університет, Луцьк. URL: <https://drive.google.com/file/d/1r0r8hJZdNPbjbMXsCle37c9YoQQ3ceOO/edit>

REFERENCES:

1. Usyk I. O. (2019) Mekhanizm strukturalnoi transformatsii modeli rozvytku ekonomiky ukrainy v umovakh hlobalizatsiinykh vyklykiv [Mechanism of structural transformation of the model of development of Ukraine's economy in the conditions of globalization challenges]. *Nauka, osvita, suspilstvo: realii, vyklyky – Science, education, society: Reality, challenges, perspectives. Conference proceedings. zb. materialiv konferentsii*. Vinnytsia: TOV «TVORY». T1. 224 s.
2. Kovalska L., Yerko I., Barskyi Yu. (2024) Mekhanizm transformatsii konkurentnoho potentsialu subiektiv turystychnoi industrii u povoiennyi period [Mechanism for transforming the competitive potential of tourism industry subjects in the post-war period]. *Economic forum*. Vol. 14, No. 2, P. 8-16. <https://doi.org/10.62763/cb/2.2024.08>
3. Humeniuk A. M. (2014) Bezpeka strukturalno-instytutstionalnoi transformatsii ekonomiky rehionu: teoretychni osnovy ta prykladni aspekty [Security of the Structural and Institutional Transformation of the Regional Economy: Theoretical Foundations and Applied Aspects]: monohrafiia [a monograph]. K. : NISD. 468 s. (in Ukrainian)
4. Ilich L. M. (2017) Strukturalni transformatsii tranzytivnoho rynku pratsi Ukrainy [Structural Transformations of the Transitional Labor Market of Ukraine]: monohrafiia [a monograph]. K.: Alerta. 608 s. (in Ukrainian)
5. Chaika Yu.M. (2012) Vplyv ekonomichnykh mekhanizmiv na strukturu ekonomiky Ukrainy [The Impact of Economic Mechanisms on the Structure of Ukraine's Economy]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu – Bulletin of Dnipropetrovsk University. Series: Economics. Seriiia «Ekononika»*, № 6(1). S. 41–46.
6. Chaika Yu.M. (2011) Mekhanizm strukturalnoho rozvytku natsionalnoi ekonomiky [Mechanisms for the Structural Development of the National Economy]. *Visnyk KNTEU – Herald of KNUTE*, № 3. S. 30–41. Available at: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2011/03/4.pdf>

7. Pikus A. (2009) Teoretychni osnovy doslidzhennia mekhanizmu strukturykh zrushen v ekonomitsi [Theoretical Foundations for Studying the Mechanism of Structural Shifts in the Economy]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka – Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv*, № 115. S. 63–66.
8. Mazur S.A. (2013) Pokomponentna struktura ta zmist mekhanizmiv restrukturyzatsii ekonomiky rehionu [Component-Based Structure and Content of the Mechanisms of Regional Economic Restructuring]. *Ekonomika ta upravlinnia APK – Economics and Management of Agro-Industrial Complex*, № 10. S. 73–79.
9. Popova M.V. (2017) Teoretychni osnovy mekhanizmu strukturnoi transformatsii realnoho sektoru ekonomiky rehionu [Theoretical bases of structural transformation mechanism of the real sector of region's economy]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu – Academic Bulletin of the International Humanities University*. Available at: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/27-2-2017/17.pdf>
10. Ierokhin S.A. (2002) Strukturna transformatsiia natsionalnoi ekonomiky (teoretyko-metodolohichni aspekt) [Structural Transformation of the National Economy (Theoretical and Methodological Aspect)] naukova monohrafiia [Scientific Monograph]. K. : Svit znan. 528 S, (in Ukrainian).
11. Polenchuk V.M., Naumov O.B. (2011) Ekonomichni mekhanizm rozvytku pidpriemstv u istorychnomu dosvidi rynkovykh transformatsii [The economic mechanism of enterprises in the historical experience of market transformation]. *Ekonomichni innovatsii. Vypusk – Economic Innovations* 45. Available at: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/67078/27-Polenchuk.pdf?sequence=1>
12. Markov B. M. (2017) Mekhanizm strukturnoho rozvytku natsionalnoi ekonomiky [Mechanism of structural development of national economy]. *Ahrosvit – AgroWorld*, № 22, Available at: http://www.agrosvit.info/pdf/22_2017/2.pdf
13. Pustovarov A. I. (2020) Formuvannia mekhanizmu tsyfrovoy transformatsii upravlinnia rozvytkom natsionalnoi ekonomiky [Formation of the mechanism of digital transformation of management of development of national economy]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu - Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*. Vypusk 34. Available at: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/34_2020ua/38.pdf
14. Dorosh V.Iu., Makhmer R.R., Dorosh V.V. (2023) Mekhanizm realizatsii publichno-pryvatnoho partnerstva u postvoienii transformatsii Ukrainy [The mechanism of implementation of public-private partnership in the post-war transformation of Ukraine]. *Ekonomichni nauky : zbirnyk naukovykh prats Lutskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. Seriiia «Rehionalna ekonomika» – Economic Sciences. «Regional Economy»*. Vypusk 20 (79). Redkol.: vidp. red. d.e.n., profesor L.L. Kovalska. Lutsk : VIP LNTU. 252 s.
15. Ierko I.V. (2025) Transformatsiia konkurentnoho potentsialu subiektiv turystychnoi industrii u povoiennyi period [Transformation of the competitive potential of tourism industry entities in the post-war period]. *Dysertatsiia na zdobuttia naukovoho stupenia doktora ekonomichnykh nauk za spetsialnostiamy 08.00.04 – ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy (za vydamy ekonomichnoi diialnosti); 08.00.05 – rozvytok produktyvnykh syl i rehionalna ekonomika*. [Dissertation for the scientific degree of Doctor of Economic Sciences in the specialty 08.00.04 – Economics and Management of Enterprises (by Types of Economic Activity); 08.00.05 – Development of Productive Forces and Regional Economy]. *Lutskyyi natsionalnyi tekhnichnyi universytet-Lutsk National Technical University, Lutsk* Available at: <https://drive.google.com/file/d/1r0r8hJZdNPbjbMXsC1e37c9YoQQ3ceOO/edit> (in Ukrainian).

Дата надходження статті: 15.04.2026

Дата прийняття статті: 04.05.2026

Дата публікації статті: 11.05.2026